

INSTITUTUL DE ISTORIE

**PROGRAMUL
SESIUNII ȘTIINȚIFICE ANUALE
A INSTITUTULUI DE ISTORIE**

**CHIȘINĂU,
18 decembrie 2025**

Comitetul organizatoric:

- **Gheorghe Cojocaru**, dr. hab. director, Institutul de Istorie, USM
- **Silvia Corlăteanu-Granciuc**, dr. secretar științific, Institutul de Istorie, USM
- **Igor Cereteu**, dr. hab. șef secție Istorie Medievală, Institutul de Istorie, USM
- **Andrei Emilciuc**, dr. șef secție Istorie Modernă, Institutul de Istorie, USM
- **Virgiliu Bîrlădeanu**, dr. șef secție Istorie Contemporană, Institutul de Istorie, USM
- **Angela Barbaiani**, specialist principal, Institutul de Istorie, USM

PROGRAM

ȘEDINȚA ÎN PLEN

Moderator: dr. hab. Gheorghe COJOCARU

(aula 18, ora 09.30-10.30)

Comunicări în plen:

- **Valeriu Pasat**, acad., *Singur împotriva tuturor. „160 de ani de la nașterea lui Constantin Stere”*
- **Octavian Țicu**, dr., *Efim Josanu și mișcarea olimpică din Republica Moldova: O istorie a tranziției de la URSS la Independență*
- **Alexandru Bejenaru**, dr., *Formele de consolidare a frontierei de sud-est a Țării Moldovei între anii 1486-1537*
- **Silvia Corlăteanu-Granciuc**, dr., **Angela Barbaiani**, *Prezentarea paginii web a Revistei de Istorie a Moldovei, www.revistadeistorie.usm.md*

Colinde interpretate de

Ansamblul Etnofolcloric „Haiducii”,

Centrul de Excelență în Transporturi

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE MEDIEVALĂ (aula 18)

Moderatori: Igor CERETEU, Ion CHEPTENE

- **Igor Cereteu**, dr. hab., *Achim Popov – primul tipograf particular din Basarabia*
- **Andrei Eșanu**, acad., **Valentina Eșanu**, dr., *Când Dimitrie Cantemir și-a întocmit Testamentul?*
- **Demir Dragnev**, acad., *Cu privire la existența burgheziei naționale în Principatul Moldovei (sec. XVIII – încep. sec. XIX)*
- **Gheorghe Postică**, dr. hab., *Biserica Adormirea Maicii Domnului de la Mănăstirea Căpriană: stratigrafia arheologică și etapele istorice*
- **Ion Chirtoagă**, dr. hab., *Precizări referitoare la formarea statului român la est de Carpați*
- **Alina Felea**, dr. hab., *Testamentele din Țara Moldovei din sec. al XVII-lea - începutul sec. al XIX-lea - indicator al relațiilor de familie*
- **Valentin Constantinov**, dr. hab., *Contribuții cu privire la studiul relațiilor moldo-polone*
- **Andrei Eșanu**, acad., **Valentina Eșanu**, dr., *Cu privire la ediția franceză a „Istoriei Imperiului Otoman” (Paris, 1743) de Dimitrie Cantemir*
- **Vlad Mischevca**, dr., *Heraldica teritorială a Basarabiei în cadrul Imperiului Rus (ținuturile)*
- **Sergiu Bacalov**, dr., *Boierimea Țării Moldovei (sec. XIV-XVIII). Aspecte teritoriale*

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE MEDIEVALĂ (aula 18)

Moderatori: Igor CERETEU, Ion CHEPTENE

- **Ion Cheptene**, drd., *Relațiile domnului Moldovei Petru al VI-lea Șchiopul cu Regatul Poloniei în perioada anilor 1574–1579*
- **Tudor Ciobanu, Larisa Svetlicinîi**, *Informații cu caracter medical depistate în fondul arhivistic „Senatorii președinți în Divanurile Principatelor Moldovei și Valahiei” al Agenției Naționale a Arhivelor*
- **Eugen Cernenchi**, *Elemente modernizatoare în diplomația Țării Moldovei în sec. XVI–XVII*
- **Maria Dragnev**, drd., *Circulația modelelor votive românești în spații monastice externe: studiul portretului familiei lui Petru Rareș de la Dionisiu, Muntele Athos*

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE MODERNĂ (aula 29)

Moderatori: Andrei EMILCIUC, Eugen-Tudor SCLIFOS

- **Constantin Ungureanu**, dr. hab., *Locuitorii din Basarabia în anii 1843-1844*
- **Victor Ghilaș**, dr. hab., *Dinamica vieții muzicale din Basarabia în I-a jumătate a secolului al XIX-lea*
- **Anastasia Guțu**, drd., *Impactul administrației ruse în Basarabia asupra relațiilor comerciale cu Imperiul Austriac în prima jumătate a secolului al XIX-lea*
- **Eugen-Tudor Sclifos**, dr., *Incidentul de la Costangalia (1863) în presa vremii. Noi surse*
- **Valentin Tomuleț**, dr. hab., *Poziționarea odnodvorților din Basarabia în sistemul social al Imperiului Rus (1847-1871)*
- **Cristina Gherasim**, dr., *Structurile instituționale și procedurile administrative ale aplicării reformei agrare în Basarabia (1868)*
- **Andrei Emilciuc**, dr., *Activitatea băncilor sătești în Basarabia (1894-1914)*
- **Dinu Poștarencu**, dr., *Inginerii Saunders la Chișinău*
- **Sergiu Tabuncic**, dr., *Neconformități juridice la plata despăgubirii pentru un teren expropriat la Șoldănești în contextul construcției căii ferate Râbnîța – Bălți: dezvăluirile unui document din 1909 aflat în arhiva familiei Felicia Maria Țăruș din București*

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE MODERNĂ (aula 29)

Moderatori: Andrei EMILCIUC, Eugen-Tudor SCLIFOS

- **Silviu Andrieș-Tabac**, dr., *Marcarea identității etnice în heraldica teritorială a Republicii Moldova*
- **Cristian Bogatu**, *Istoriografia mișcării naționale din Basarabia până în 1916*
- **Ion Negrei**, *Partidul Național Moldovenesc și Partidul Țărănesc Basarabean privitye în oglindă*
- **Gheorghe Negru**, dr., **Angela Barbaiani**, **Elena Negru**, dr. hab., **Eugen-Tudor Sclifos**, dr., *Emanciparea prin cuvântul scris: Presa românească din Basarabia și reacția autocrației ruse (1905-1917)*
- **Diana Ețco**, dr., *Sistemul de sănătate publică din Basarabia în anii Primului Război Mondial*

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE CONTEMPORANĂ (aula 9)

Moderatori: Virgiliu BÎRLĂDEANU, Octavian ȚÎCU

- **Nicolae Enciu**, dr. hab., *De la unire la integrare și unificare. Măsurile și politici de modernizare politico-administrativă, economică și socială a Basarabiei în anii 1918-1925*
- **Ana Molcosean**, drd., *Modernizarea urbană și reglementările edilitare în Bălțiul interbelic*
- **Valentin Burlacu**, dr., *Tentative de modernizare economico-socială în RASS Moldovenească (1924-1940): realizări și limite*
- **Natalia Mafteuță**, *Școala din RASSM în contextul paradigmei europene de modernitate și modelul sovietic de inginerie social*
- **Silvia Corlăteanu-Granciuc**, dr., *Festivitatea de deschiderea a Facultății de Teologie – prima instituție de învățământ superior în Basarabia interbelică*
- **Alexandru Molcosean**, dr., *Activitatea institutului moldovenesc de epidemiologie și microbiologie în contextul modernizării sistemului de sănătate publică din RSSM (1946 - 1970)"*
- **Mihai Țurcanu**, dr., *Aspecte ale problemei consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov și Diktatului de la Viena în relațiile anglo-sovietice (1941-1944)*

PROGRAM

SECȚIA ISTORIE CONTEMPORANĂ (aula 9)

Moderatori: Virgiliu BÎRLĂDEANU, Octavian ȚÎCU

- **Elena Negru**, dr. hab., *Modernizarea prin deconstrucție: Ofensiva ideologică sovietică și formarea „omului nou” în RSSM (1944–1953)*
- **Ion Șișcanu**, dr. hab., *Realizarea operației „IOI” din perspectiva împuterniciților speciali al CC al PC(b)M, delegați „să acorde ajutor” în vederea organizării și desfășurării ridicării și deportării din RSSM a familiilor incluse în liste*
- **Dumitru Lisnic**, dr., *Negociind limitele informalului: Institutul Învățătoresc din Bălți, politica de cadre sovietică, și problema națională în Moldova postbelică*
- **Nicolae Fuștei**, dr., *Modernizarea legislației cultelor în perioada L. Brejnev*
- **Lilia Crudu**, *Modernizarea de tip sovietic a domeniului ocrotirii sănătății. O abordare critică*
- **Virgiliu Bîrlădeanu**, dr., *Planurile de industrializare în RSS Moldovenească și problema modernizării de tip sovietic în cercetările istorice*
- **Gabriela Țăranu**, drd., *Identitatea sovietică ca instrument geopolitic: originile conflictului transnistrean*
- **Anatol Țăranu**, dr., *Tensiuni diplomatice în procesul acordului moldo-rus (1994)*